

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української літератури**

**СИЛАБУС
Вибіркової навчальної дисципліни
«ФОЛЬКЛОРНА ТРАДИЦІЯ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ»**

підготовки аспірантів

**спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-наукової програми «Мова,
література і фольклор пограниччя»**

Луцьк-2022

©Семенюк Л.С. 2022

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Фольклорна традиція Західного Полісся» для аспірантів спеціальності 035 «Філологія» освітньо-наукової програми «Мова, література і фольклор пограниччя»

Розробник:

Семенюк Л. С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри української літератури.

Протокол № 1 від 27 серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

доц. Яручик В.П.

Гарант освітньо-наукової програми

Моклиця М. В.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова, література і фольклор пограниччя треть (освітньо- науковий) рівень	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/ 4		Рік навчання <u> 2 </u>
		Семестр <u> 3 </u>
ІНДЗ: €		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні <u> </u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
Мова навчання українська		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача (-ів)

ППП Семенюк Лариса Степанівна

Науковий ступінь кандидат філологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри української літератури

Контактна інформація **066-74-32-952**; e-mail: semeniuk.larysa@vnu.edu.ua

Розклад занять:

III. Опис дисципліни

1. Навчальний курс спрямований на засвоєння аспірантами найдавніших фольклорних традицій Західного Полісся – регіону з добре збереженою автентичною духовною культурою, що засвідчує архаїку основних звичаєво-обрядових компонентів та їхньої вербальної складової.
2. Пререквізити: Усна народна творчість, Історія української культури.
Постреквізити: Українська етнологія, Українська етнографія.
3. **Метою** навчальної дисципліни є формування концептуального бачення фольклорної традиції Західного Полісся як важливого сегменту українського фольклорного феномену. Основними завданнями курсу є
 - узагальнення наукового досвіду вивчення фольклорних традицій Західного Полісся;
 - визначення перспективних напрямів новітніх досліджень у цій ділянці фольклористики з урахуванням українського та світового досвіду та в проєкції на міждисциплінарні студії;
 - поглиблення навичок науково-дослідницької роботи з фольклорними джерелами на основі здобутків різних теорій, шкіл, концепцій;
 - вивчення фольклорних артефактів з теренів Західного Полісся в широкому жанровому діапазоні, із залученням новітніх методик культурологічного та філологічного аналізу.

4. Результати навчання (компетентності):

Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні філологічні та освітньо-педагогічні завдання в процесі викладання філологічних дисциплін у навчальних закладах III-IV рівня акредитації; здатність провадити науково-методичні дослідження філологічного спрямування.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність вільно оперувати абстрактними категоріями, логічно і водночас нестандартно мислити при вирішенні професійних проблем.</p> <p>ЗК 2. Вміння фахово-коректно, на засадах академічної доброчесності, провадити наукове дослідження.</p> <p>ЗК 3. Вміння доцільно використовувати новітні інформаційні ресурси при виконанні професійних завдань.</p> <p>ЗК 4. Здатність здійснювати в процесі наукового дослідження пошук легітимних джерел, опрацьовувати великі обсяги інформації, диференціювати джерела, залучати найбільш необхідні для вирішення поставленої мети фахових праць.</p> <p>ЗК 5. Вміння інтегрувати напрацювання національної науки у світовий науковий простір, використовувати у науковій діяльності ресурси наукометричних баз та надбання національної науки.</p> <p>ЗК 6. Здатність комунікувати з науковцями різних галузей знань, вирішувати завдання, які вимагають залучення ідей із суміжних чи віддалених галузей сучасної науки.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати знання іноземної мови (мов) в освітній практиці та в процесі популяризації власної дослідницько-інноваційної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність керувати науковими програмами та проєктами, вміння працювати індивідуально і колективно над вирішенням складних наукових завдань.</p> <p>ЗК 9. Здатність дотримуватися етичних норм поведінки у науковій діяльності, бути критичним і самокритичним, діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 10. Здатність комунікувати із представниками різних наукових сфер, аргументовано відстоювати власну позицію.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Вміння на високому рівні, з опертям на досягнення сучасної науки, виконувати оригінальне наукове дослідження у філологічній галузі.</p> <p>ФК 2. Здатність розширювати і використовувати категоріальний апарат філологічної науки для ефективного вирішення нових наукових завдань.</p> <p>ФК 3. Вміння обрати найбільш ефективні методи дослідження для поставленої мети, на основі знань сучасної методології.</p> <p>ФК 4. Здатність формувати свій науковий імідж в процесі саморозвитку, виробляти потребу бути в епіцентрі філологічної науки.</p> <p>ФК 5. Здатність критично і самокритично мислити в процесі рецепції,</p>

інтерпретації та аналізу літературних текстів.

ФК 6. Здатність стежити за сучасним літературним процесом, виділяти синхронічні взаємодії і діахронічні дискурси.

ФК 7. Вміння розглядати відомі явища під новим кутом зору, виділяти фрагменти, важливі для розвитку української філології, бачити закономірності взаємодії центру і периферії у явищах культури, виділяти лімінальні дискурси.

ФК 8. Вміння творчо застосовувати педагогіку і психологію вищої школи у викладанні філологічних дисциплін.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Обирати необхідну для здійснення наукового дослідження методологію, орієнтуючись на останні досягнення світової науки.

ПРН 2. Планувати і виконувати актуальні для науки, прикладні та фундаментальні дослідження, фактичний і теоретичний матеріал підпорядковувати меті, аргументувати послідовність виконання, робити обґрунтовані висновки, захищати результати на різних рівнях апробації.

ПРН 3. Свідомо формувати власну картину світу на основі сучасного гуманітарного світогляду, бути відкритим до новацій та ідей, які продукують науковці різних гуманітарних наук, вміти їх проєктувати на потреби філологічної галузі.

ПРН 4. Розуміти зв'язок усіх філологічних дисциплін, специфіку і необхідність вузької спеціалізації, взаємодію регіональної, національної, світової філології, місце у загальному науковому пошуку літературознавчого дослідження.

ПРН 5. Опанувати сучасну методологію гуманітарних наук, обрати і оволодіти для практичного застосування методами, найбільш ефективними в роботі з літературними текстами, напрацювати комплексний метод філологічно-літературознавчого аналізу тексту.

ПРН 6. Вміти обирати найбільш актуальні теми для літературознавчого дослідження, поєднувати загальні потреби галузі зі своїми власними науковими інтересами.

ПРН 7. Концептуалізувати літературознавчий словник: вміти простежити дискурси кожного з ключових понять наукового проєкту.

ПРН 8. Вільно володіти жанрами, необхідними для апробації наукової продукції і її використання у викладацькій роботі: тези доповіді, матеріали конференції, науково-популярна або академічна стаття, розділ монографії, монографія, посібник, тощо.

ПРН 9. Вільно володіти ресурсами бібліотек, користуватися паперовими, електронними носіями, інтернет-ресурсами з одночасним вмінням критично сприймати сумнівну інформацію, недостатньо достовірні джерела.

ПРН 10. Усвідомлено уникати прямого чи прихованого плагіату; вміти чітко і коректно формулювати висновки науковців, на ідеї і концепції яких спирається власне дослідження; переконливо й органічно вводити цитату у власний мовленнєвий потік.

ПРН 11. Вдосконалювати знання української мови, формувати свій стиль наукового викладу, в якому поєднується багатий словник спеціальних наукових термінів і здатність чітко формулювати думку, знаходити креативні і переконливі висловлювання для передачі своїх знань.

ПРН 12. Розвивати читацький кругозір: поповнювати ерудицію, рецепцію класики поєднувати з інтересом до сучасного літературного процесу (регіонального, національного і світового). У процесі рецепції вміти розмежовувати інтерпретацію й аналіз, володіти жанром критичного есе при оцінюванні текстів сучасної літератури.

ПРН 13. Активно використовувати у науковій діяльності і її популяризації знання іноземної мови, стежити за новинками світового літературознавства, залучати неперекладені тексти у власне наукове дослідження.

ПРН 14. Вміти вести науковий діалог або дискусію, шліфувати вміння чути опонента і аргументовано відстоювати власну позицію, чітко формулювати суть розбіжності у поглядах.

ПРН 15. Поповнювати тезаурус філософськими і психологічними концептами, активно залучати до літературознавчого дослідження праці класиків філософії і психології, не лише в якості теоретичної чи методологічної бази, а й для розширення власного гуманітарного світогляду, усвідомлення особливостей творчого процесу науковця.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Західне Полісся як етнокультурна одиниця. Міфологічна та обрядова основа традиційного фольклору регіону						
Тема 1. Етнологічна характеристика Західного Полісся	14	1		12**	1	ДС, ДБ
Тема 2. Особливості західнополіської міфології	19	2	2	14	1	ДС, ДБ, РМГ
Тема 3. Обрядовість Західного Полісся: регіональна специфіка	20	2	2	14	2	ДС, ДБ, РМГ
Разом за модулем 1	53	5	4	40	4	
Змістовий модуль 2. Фольклорна традиція Західного Полісся: загальноукраїнський контекст та регіональна специфіка						
Тема 4. Специфіка обрядового фольклору західних поліщуків	24	2	4	16	2	ДС, ДБ, РМГ
Тема 5. Епічна традиція автохтонів Західного Полісся	23	2	4	16	1	ДС, ДБ
Тема 6. Лірична та ліро-епічна творчість на теренах регіону	20	1	2	16	1	ДС, ДБ, РМГ
Разом за модулем 2	67	5	10	48	4	
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
ІНДЗ						Р /20
Інше (вказати)						–
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	120 год./100 балів

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРА – індивідуальне завдання / індивідуальна робота аспіранта, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

** Денна форма навчання

IV. Політика оцінювання

Аспірант має можливість формувати власний алгоритм здобування необхідної кількості балів, з огляду на можливості, обставини, характер, тощо.

Недопустима жодна з форм порушення академічної доброчесності (присвоєння чужих робіт чи ідей, плагіат, некоректне цитування і под.). За таких дій – адекватна реакція відповідно до таких нормативних документів:

- [«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату»](#);
- [«Кодекс академічної доброчесності»](#).

Аспірантам зараховуються результати навчання, здобуті в процесі неформальної та інформальної освіти. Докладнішу інформацію можна отримати за покликанням: [«ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті»](#).

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Порядок проведення заліку:

Заліковий бал включає суму всіх балів за роботу під час семестру (дискусії на лекціях, робота на практичних заняттях, самостійна та індивідуальна робота).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг аспірант може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Таблиця 3

Поточний контроль (мах 100 балів)							ІНДЗ	Залік (мах. 100 балів) (у формі тематичного тестування)	Заг. кільк балів
Змістовий модуль 1 (20 балів)		Змістовий модуль 2 (60 балів)							
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	20	100	100
10	10	12	12	12	12	12			

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

- Вовк Хв. Студії з української етнографії та антропології. Київ: Мистецтво, 1995. 336 с.
- Давидюк В. Первісна міфологія українського фольклору. Луцьк, 2007. 320 с.
- Давидюк В. Ф. Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі). Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 436 с.
- Древляни. Вип. 1: Збірник статей і матеріалів з історії та культури Поліського краю. Львів, 1996.
- Золота скриня / Упор. Віктора Давидюка. Луцьк: Вежа, 1995. 124 с.
- Крашевський Ю. Спогади з Полісся, Волині і Литви. Луцьк, 2012.
- Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Київ: Знання-Прес, 2001. 591 с.
- Поліська дома. Вип. 1: посібник для вчителів / Упор. Віктора Давидюка і Григорія Аркушина. Луцьк, 1991.
- Поліська дома. Вип. 3: Літо. Луцьк, 2008.
- Руснак І. Український фольклор. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 304 с.
- Українська фольклористична енциклопедія у 2-х т. Т. 1: А-Л / Упорядник, науковий редактор М. К. Дмитренко. Київ: Вид-во «Сталь», 2018. 740 с.
- Українська фольклористична енциклопедія / кер. проекту, наук. ред., упоряд. Василь Сокіл. Львів, 2018. 800 с.